

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . . 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petilsor egyszeri hirdetése
 15 L. Közlemények sora 40 L.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**
Kösch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 Telefon-szám 16.

Az élelmezési nehézségek okai.

Írta: báró Ghillány Imre,
 volt földművelésügyi miniszter.

Élelmezési nehézségekből származó kormányválságunk van, amely eddig még megoldva nem lett. Akárhogy is oldják meg e válságot, azzal tisztában lehetünk, hogy az élelmezési nehézségeink a válság megoldása által orvosolva nem lesznek, pedig ez lenne kívánatos, mert ezen élelmezési zavarok árát a magyar gazda fogja megfizetni.

Hogy az élelmezés terén nagyobb bajok előjelei mutatkoznak, az kétségtelen, mivel az 5021. sz. miniszteri rendelet, minden gazdasági érdek félretételével, a rekviráló hatóság önkényének szolgáltatja ki a termelő gazdákat. Már pedig annyi belátást fél kell tételeznünk a kormányról, hogy parancsoló szükség nélkül nem nyúlt volna ezen utolsó eszközhöz, amellyel nemesak mérhetetlen kárt okoz a gazdának, de egyúttal lényegesen csökkenti a jövő termelését, mert a gazdasági és termelési érdekeknek figyelembe nem vétele pillanatra könnyíthet a súlyos helyzetet, de egyúttal megakasztja a termelést zsírban, vajban, tojásban és egyéb fontos nélkülözhetetlen élelmiszerekben.

Hol keressük azonban a súlyos élelmezési helyzetünk okát, amikor köztudomású, hogy búzában és rozsbán együttesen nagyobb termésünk volt, mint 1914-ben, vagy 1916-ban? Kétségtelen, hogy gyenge árpa-, zab- és takarmánytermésünk egyik oka a súlyos helyzetnek, de mivel közepes volt a tengeri-termésünk, a bajok okát nem ebben, de főleg a célt tévesztett rendeletekben és a nem kellő takarékoságban kell keresnünk. A sokat vitatott termésrendelet egyéb hibáin kívül a főök az átvevő-bizottságok útján való rekvirálási rendszerben keresendő, mert ezek, amint az előrelátható volt, csak későn kezdhették meg működésüket, amikor már a maximális árnál sokkal többet érő gabona, a rendeletek hézagain, vagy pedig a rendeletek megszegésével, kicsempésztetett, elrejtetett vagy meg nem engedett célokra felhasználhatott.

Súlyosbította a helyzetet az elhibázott tengeri-rendelet, amely eltért azon eddig követett és bevált úttól, hogy a tengeri mentől nagyobb mennyiségben és mentől gyorsabban az élelmezést intéző miniszter részére biztos és könnyen hozzáférhető helyeken raktározassék.

De súlyosbítani fogja még a helyzetet a közös hadügyminiszter által a delegáció-nak szóló jelentésében annyira kidicsért vágóközpontfelosztása is, mert új emberek, új szervek képtelenek lesznek a hadsereg hűsszükségletét idejében rekvirálások nélkül fedezni.

Nem képzelek nagyobb csapást gazdaságainkra, mint ha arra kerülne a sor, hogy a marháinkat rekvirálják. Csak a gazda maga bírálhatja el, hogy mikor és melyik marháját nélkülözheti gazdaságában. Az erőszakos beavatkozás e téren végzetes következményekkel fog járni a termelésre és sok esetben lehetetlenné fogja tenni a gazdálkodás továbbvitelét.

Adja Isten, hogy rossz jós legyek, de azt látom az eddigi jelenségekből, hogy a tavaszi és nyári hónapokban sokkal súlyosabb helyzetben leszünk, mint tavaly voltunk, amikor búza- és rozstermésünk egyike volt az utolsó 30 év legrosszabb termésének. A 19 milliót kitevő tengeri-termésünk pedig eddig a legrosszabb volt a magyar mezőgazdaság történetében.

Berzeviczy Albert felolvasása.

Budapest, 1918. január 13.

Ennek az évnek március 24-ik napján, tehát alig valamivel több, mint két hónap mulva, telik el immáron negyven esztendeje annak, hogy egy ifjú férfiú, Sárosvármegye akkori főjegyzője s még ugyanabban az évben az eperjesi jogakadémiának kitűnő tanára, aki már akkor is éppen úgy dúslakodott a rokonszenyének, megbecsülésnek és tiszteletnek a virágai-ban, mint a sikerekéiben és az elismerésekéiben is, ősi vármegyénk székházában gyűjtő hatású felolvasást tartott ezen a címen: „Miért alakítjuk a Széchenyi-kört, és mi lesz a Széchenyi-kör?”

Rendkívül zord idő volt odakint! De a nagy termet megtöltő közönség körében a hazafiságnak, a hazai közművelődés szeretetének és a „legnagyobb magyar” tiszteletének s követni-akarásának — az ifjú felolvasó lelke lángjaival — felgyújtott nemes tüze: éltető meleget teremtett, amely közművelődésünknek annyira szeretett, mint amilyen drága körét, az Eperjesi Széchenyi-kört, nyomban sudárba-szökésre indította.

Önkéntelenül erre kellett gondolnunk most itten a székesfőváros zajos, nyüzsgő életében, amikor a ma délelőtti zimankós, zord, téli időben sokakkal együtt oda siettünk az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesületnek Köztelek-utcai fényes palotájába, hogy ott, a Magyar Társadalomtudományi Egyesület előadásainak sorozatában meghallgassuk ugyanannak a — lelkében csodálatosan ifjúnak maradt — férfiúnak az előadását „Gróf Széchenyi István közművelődési politikájá”-ról.

A díszes és az ily célokra olyannyira alkalmas nagy terem egészen megtelt az előkelő közönség soraival. S mintha a sárosvármegyeiek és elsősorban az eperjesiek siettek volna ide, hogy találkoztól adjanak egymásnak, az ősi vármegye ez oly méltóan sokrabecsült nagy fiának előadásán!

Az egybegyűlteket dr. Gaál Jenő főrendiházi tag, egyesületi elnök üdvözölte s ezeknek

a sorozatos előadásoknak a jelentőségét méltatván, átadta a szót Berzeviczynek.

... És felhangzott a gyűjtő, érces hang újból!... És lelki szemeink elé varázsolódott Széchenyinknek az évtizedek multával csak egyre nagyobbodó felséges alakja, hogy lelki-künkhöz szóljon, — hogy magával ragadjon, — hogy példát mutasson minden időkre!...

... És láttuk Széchenyinket, a hazai közművelődés legkiválóbb munkása és legteljesebb harcosaként! Hallottuk szebbnél-szebb tanait, nézeteit a nemzeti fejlődés, a közművelődés terén való munkálkodásnak és haladásnak az üdvéről, fontosságáról, szükségéről!... A Magyar Tudományos Akadémia megalapítása körül szerzett örök érdemeinek a felemlítése mellett: sorra kerültek a fővárosnak szellemi középponttá tétele, a nemzeti „játékszin” létesítése, a népnevelés és népoktatás szervezése, a testi nevelés fontosságának is hangsúlyozása, a hazai nyelv ápolása és terjesztése, a közművelődés előmozdítására hivatott egyesületek létesítése stb. stb. körül szerzett kimagasló érdemeinek méltatásai, amely halhatatlan érdemek Széchenyinket éppen azzá tették, aki ő Hazánk és Nemzetünknek volt és marad is örökké! Az előadást, amelynek közvetlen hatását a Széchenyi munkáiból merített szebbnél-szebb sok idézet, — az, hogy az előadó úgyszólván magát Széchenyit igyekezett előttünk megszólaltatni, csak nagyban fokozta: egy pompás összefoglalás rekesztette be, amely — kiterjedvén a Széchenyi érdemeit kibővíteni igyekvők (Schwarz Gyula) méltatlan és teljesen eredménytelen törekvéseire is — igazi lelki rajzát adta nemzeti közművelődésünk ez óriásának! Reámutatván helyenként a nézeteiben itt-amott feltűnő látszólagos ellentmondások szülőokaira: a nagy lelkeknek olyannyira sajátjukat tevő „hajtó és fékező erők”-nek sokszor együttes működésére szintén s el nem hallgatván azt sem, hogy a nála olykor tapasztalható heves ellenzés is csupán az eszmék kiforrására, tisztázására és így győzelmes megszilárdulására hatott üdvösen és előmozdítóan!

A nagyszabású előadásnak varázsos hatása alatt úgy éreztük, hogy az előadónak kiválóan alkalmas szónoki hangja, szívének és lelkének magával ragadó fellángolása s a minden mondatát átható valóságos Széchenyi-imádata: ugyanaz ma is, mint a negyven év előtt megtartott első Széchenyi-köri felolvasásnak az idején! Pedig milyen igazán gigásziak voltak azok a lépcsőfokok, amelyeket az előkelő felolvasó úgy fontosabbnál-fontosabb hivatali állásaiban, mint szintén fontosabbnál-fontosabb műveivel hazai közéletünknek, irodalmunknak és különösen közművelődésünknek a terén ez alatt a negyven év alatt annyi dicsőséggel keresztülhaladt, mígnem oda jutott, hogy a Széchenyi nagy lelkétől alapított hazai első tudományos egyesületünknek első tisztviselője s a Széchenyi emlékezetének legméltóbb magasztalója legyen!...

Azok a lelkesen elismerő, meleg szavak,

amelyekkel a Társadalomtudományi egyesület elnöke Berzeviczy nagy tudásának és érdemeinek adózott és amelyekkel az egyesületnek és a közönségnek is lelkes háláját és köszönetét juttatta kifejezésre: teljes visszhangjai voltak a hallgatóság szívének és lelkének!...

Ezeknek a szavaknak az igazságát azonban a maguk teljességében főképpen azok a meleg szívek érezték át teljesen, amelyek a hallgatóság körében — a sárosi vidékekre, az egykori eperjesi életre és különösen annak Széchenyi-körére emlékezve — még erősebben tudtak megdobbanni arra a gondolatra, hogy Berzeviczy elsősorban a — „mienk“!...

A munkásbiztosítási törvény reformja.

A BUDAPESTI KÖZLÖNY 290. számában 1917. évi december 16-ikán jelent meg a 4790—1917. sz. M. E. rendelet, mely az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosítását szabályozza, illetőleg a régi törvényt kiegészíti.

A rendelet nagy hiányt pótol és csak sajnálatos, hogy akkor, amikor a törvényhozás még a munkapárti kormányának adta meg a meghatalmazást, a jelenlegi kormány csak most, működésének 7. hónapjában adta ki. Vajjon az elkésztett kiadott rendelet pótolni fogja-e az eddig felmerült hiányokat, a jövő fogja megmutatni. Egyet azonban már most is megállapíthatunk és ez az, hogy az a pénztári tag, aki eddig munkaképtelen beteg volt, nem részesült oly mérvű segélyben, mint azt a jelenlegi megélhetési viszonyok megkívánták volna.

A rendelet szerint lényeges változások a következők:

Értékhatár. A biztosítási értékhatárt az 1907. évi XIX. t.-c. 2400 koronában állapította meg. A rendelet szerint ezután munkások, segédek, tanoncok, szolgák és ipart üzőknél alkalmazásban álló cselédek „munkakeresményük összegére való tekintet nélkül“, tisztviselők, művezetők, kereskedősegédek és hasonló állásban levő, rendszerint évi vagy havi fizetéssel alkalmazottak pedig az esetben esnek biztosítási kötelezettség alá, ha évi keresetük a 4800, napi keresetük a 16 koronát nem haladja meg.

A munkások, segédek, tanoncok, szolgák és cselédek napibérosztályának a megállapításánál számításba kell venni az összes mellékjavadalmazásokat és természetben nyújtott járandóságokat. Így pl. az az ipari segéd, aki fizetésén kívül természetbeni élelmezést, lakást, fűtést és világítást is élvez, nem mint eddig, a II-ik vagy III-ik bérosztályba fog tartozni, hanem az V. vagy VI-ikba, mivel a természetbeni járandóságok pénzértékre átszámítva fogja képezni a fizetési osztályt.

Természetbeni élelmezést, lakást, fűtést és világítást élvező tanoncok megszűnnek I. oszt. tagok lenni, hanem abba a bérosztályba soroztatnak, amely keresetüknek megfelel.

A tisztviselők, művezetők, kereskedősegédek és hasonló állásokban levőknél a lakbér, természetbeni lakás egyenértéke és a pótlékok (az élelmezési pótlékok kivételével) számításba nem vehetők.

Önként biztosíthatják magukat azok a biztosításra nem kötelezett alkalmazottak, akiknek az évi keresete a 6000, napi keresete a 20 koronát nem haladja meg.

A járulékkulcs az eddigi 3% helyett 4%.

A táppénz munkaképtelenség esetén az eddigi 50% helyett 60% és 20 hét helyett 26 hétre fizetetik.

A munkaképtelenség első két napjára táppénz nem igényelhető. Gyermekágyi segély a biztosítottak magának az esetben, ha kereseti foglalkozást nem űz, 8 hétig jár az átlá-

gos napibérnek 75%-a. Szoptatási segély 12 héten át legfeljebb napi 2 korona. A biztosított családtagjának szintén a lebetegedés napjától 6 héten át napi 1 kor. szoptatási segély jár.

A temetkezési segély az eddigi átlagos napibér 20-szorosa helyett 30-szorosában van megállapítva, de csak a biztosított tag után.

A járulékfizetés és a pénztár által nyújtandó segélyek a következőkben fognak kialakulni:

Napibér- osztály	Tényleges napi kereset	Átlagos napibér	Heti járulék
I. 2 K-ig	...	1:50	—42
II. 2 K-n felül 3 K-ig	...	2:50	—72
III. 3 K-n felül 4 K-ig	...	3:50	1:02
IV. 4 K-n felül 5 K-ig	...	4:50	1:26
V. 5 K-n felül 6 K-ig	...	5:50	1:56
VI. 6 K-n felül 7 K-ig	...	6:50	1:86
VII. 7 K-n felül 8 K-ig	...	7:50	2:10
VIII. 8 K-n felül 10 K-ig	...	9—	2:52
IX. 10 K-n felül	...	11—	3:12

Napibér- osztály	Napi táppénz	Temetkezési segély	Gyermek- ágyi segély	Szoptatási segély
I.	0:90	45—	1:13	0:75
II.	1:50	75—	1:88	1:25
III.	2:10	105—	2:63	1:75
IV.	2:70	135—	3:38	2—
V.	3:30	165—	4:13	2—
VI.	3:90	195—	4:88	2—
VII.	4:50	225—	5:63	2—
VIII.	5:40	270—	6:75	2—
IX.	6:60	330—	8:25	2—

Munkásvédelmi szempontból a pénztárak ezután saját közegeik megállapításai alapján tehetnek előterjesztést az illetékes iparhatóság-hoz vagy minisztériumhoz óvrendszabályok elrendelése iránt. Az egészségügyi óvrendszabályok betartásának biztosítására az igazgatóság jogosítva van a mulasztó munkaadóra 50%-ig terjedő pótljárulékot kiróni, mely pótljárulékot a munkaadó sajátjából tartozik fizetni.

A betegsegélyezési és balesetbiztosítási járulékok behajtásának és beszolgáltatásának módjára intézkedik a rendelet, hogy a pénztára ezután nem számla jellegével bíró „fizetési jegyzékeket“, hanem végrehajtási és büntetőjogi következményekkel járó „fizetési meghagyásokat“ fognak kibocsátani.

Az a munkaadó, aki a betegségi biztosítási járulékokat és balesetbiztosítási díjakat esedékesség szerint elfogadható mentő ok nélkül jogellenesen be nem szolgáltatja, 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés esetén pedig 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

KÖZJÓTÉKONYSÁG.

A sárosvármegyei hadiárva alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1918. jan. 16-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 74,195:86
Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján: Olejnyik József somosi lakos adománya	6—
Zsebráczky Géza bártfai r. k. esperes, a BARTFAI KATH. EGYHÁZI TUDÓSÍTÓ szerkesztőjének gyűjtése	100—
Szilárd Bernát margonyai körjegyző útján: Herhely községbeliek adománya	26:90
Ugyanannak útján: Hankvágása községbeliek adományai	48:77
Rojkovich Tivadar litinyei g. k. esperes december havi gyűjtése	52:34
Falat Istváné adománya	11—
Rojkovich Aladár és Tivadar gimn. tanulók által rendezett gyermekelődásból	19:67
Gurkó József berzeviczei körjegyző útján: Berzevicze község adománya	100—
Csicsery Károly daróczi r. k. lelkész adománya	8—
A kisseben-felsővidéki körben a „Hafias képeket terjesztő vállalat“ által adott jutalék	84:41
Gajdár Kornél rónai körjegyző a Csarnón eszközölt cukor- és petróleumkiosztásból	7:72

Dr. Piller Dezső lemeszi főszolgabíró a hadikávés-kiosztás többlete címén	70:05
Ugyanannak útján: Schwarz Leo sárosbogyáni lakos újrú üdvözlőtek megváltása címén	20—
Scsavniczky Imre szentmihályfalvi körjegyző útján Megye községbeliek adománya	9—
Gajdár Kornél rónai körjegyző cukor- és petróleumkiosztásból	3:18
Sitányi Győző kapii körjegyző útján: Lada községbeliek	11:70
Kiskökény	2—
Kapivágása községbeliek	10—
Kapinémfalvi községbeliek	26:20
Dr. Janicsék József újrú üdvözlőtek megváltása címén	4—

Összesen: K. 74,816:80

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt **adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért** — a hadiárva névén — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1918. jan. 16. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékeknek elnöke.

Az eperjesi hadiárva alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

Friedländer Gyula és neje ezüst-lakodalmuk emlékére	K. 5000
Glasner Mór és neje Háy Etel, a Schwarz és Glasner cég fennállásának 20-éves évfordulójára	10,000

Összesen: K. 15,000

A gyűjtés eredménye 1918. január 19-ikén

K. 56,364:48
Eperjes, 1918. január 19. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek: A gyűjtés eredménye 1918. jan. 19-ikén

3747:13
Eperjes, 1918. január 19. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek: A gyűjtés eredménye 1918.

január 19-ikén K. 53,879:43
Eperjes, 1918. január 19. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

A 67-esek arany babérkoszorújára

Gurkó Erzsike (Berzevicze) gyűjtőívén a következők adakoztak: Egy földig süjtött anya 20 kor., Huszovszky Nándor 10 kor., Sadvák András 10 kor., Klein Henrik 20 kor., Ledvák József 5 kor., Határ Imre 5 kor., Rományi Merenka János 4 kor., Braun Izrael 5 kor., Dianovszkyné 16 kor., Rudnay Istvánné 10 kor., Pazarin 5 kor., Gurkó Ilus 4 kor., Gurkó Pirike 4 kor., Klein Zsigmond 20 kor., Gurkó Mariska 10 kor. összesen 148 korona.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet

részére Dessewffy Marianna grófnő, az egylet fenköltlelkű védnöke 200 kor.-t, dr. Horváth Odön nyug. köz. ítélobíró és neje Krayzell Aranka, az egylet nemesszívú pártfogói és alapítótajai karácsonyi adomány címén 30 kor.-t s újrú üdvözlőtek megváltása címén 10 koronát voltak kegyesek küldeni. Ez adományokért az egylet nevében mély hálával mondunk **őszinte köszönetet.** Eperjes, 1918. jan. 15. Özv. Kósch Árpádné elnök, Faragó József kir. tan., főtltkár.

A sárosvármegyei hadiárvaknak Galle Marcell, várm. bizotts. taggá történt megválasztása alkalmából Klauszer Kálmán főszolgabíró útján 100 koronát adományozott.

A népkonyháknak. Schwarz Izsó úr Somosról 64 kor. 06 fill. napidíját, N. N. 20 koronát és Böhm Mór úr 32 kor. 42 fillért adományozott az Izr. Nőegylet népkonyhájának. A kegyes adományokat hálásan köszöni az elnökség.

Adományok. Dr. Werther Henrik az eperjesi hadiárvaknak 10, az eperjesi rokkant katonáknak 10, az eperjesi hősök emlékére 10 és a vakoknak 10 koronát adományozott.

Ipek lakosságának adománya az özvegyeknek és árvaknak. A montenegrói katonai főkörmányzóság a napokban 656 kor. 40 fillért küldött a Hadsegélyző Hivatalnak. Ezt az összeget a csapataink által megszállva tartott Ipek városának lakossága önkéntesen adta össze és a pénzt azzal a rendeltetéssel adták át a katonai főkörmányzóságnak, hogy juttassa a magyar katonák özvegyeinek és árvainak.

szolgabíró
te címén 70-05
leo sáros-
dvözletek 20-
falvi kör-
ségbeliek 9-
zó cukor-
3-18
zó útján:
11-70
2-
10-
26-20
dvözletek 4-

en: K. 74,816-80
nyokat ezennel
tisztelt **adako-**
kségükért és
árják nevében

MARIÁSSY BÉLA s. k.,
árvaszékének elnöke.

árjára az elmúlt
érkeztek:

üst-
K. 5000

l, a
nn-
jára " 10,000

en: K. 15,000

uár
K. 56,364-48

FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

ák alapjára az
nyok érkeztek:
-ikén 3747-13

FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

kére az elmúlt
érkeztek:

K. 53,879-43

FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

koszorújára

ővén a követ-

ttanya 20 kor.,

advák András

Ledvák József

ányi Merenka

Dianovszkyné

Pazarin 5 kor.,

4 kor., Klein

ska 10 kor.

y Nőegylet

nő, az egylet

dr. Horváth

je Krayzell

fogói és ala-

nén 30 kor.-t

n 10 koronát

nányokért az

dünk öszinte

Özv. Kósch

tan., főtítká.

áknak Galle

t megválasz-

A Katona-Otthon karácsonyi szeretet-
vendégségére a következők adakoztak: 10 kor.-
val: Draskóczy Lajos, Kun Sándor, egy asszony-
zsúr; 9 kor.: egy polg. isk. I. oszt. növendék
gyűjtése; 5 kor.-val: özv. dr. Markó Sándorné,
Schönwiesner Jánosné; 3 kor.-t: Szabó Géza
zenetanár Kolozsvár; 2 kor.-val: Jelenik Emma,
Mórocz Karola, Vandrák Vilma. Kalácsot és
süteményt adtak: Molitorisz Istvánné, Vogel
Bélané, dr. Mosászky Istvánné és dr. Deák
Jánosné; a cukrot kedvezményes áron számí-
totta az Eger-cég. Fogadják az adakozók ado-
mányaikért hálás köszönetünket! Ugyancsak
itt mondunk meleg köszönetet Egerer Ferencné
úrnőnek azért a szíveségéért, hogy az Otthon
gyöngédkedő látogatói számára sétabotokat,
nemkülönbön szép pipákat és csibukákat ado-
mányozott.

**A vakok javára rendezett jelmez-
estélyen** a következők fizettek felül: 50 kor.-t
Péchy Elek és neje; 20 kor.-t Koós Béla főispán;
19 kor.-t Görgey Gyula; 18 kor.-t Völcz János;
17 kor.-val: Bornemissza N., Bánó Adár;
10 kor.-val: br. Ghillány László, br. Ghillány
József, dr. Máriaassy Béla, N. N., Putschalkó
Marianna, Dobay Zsigmond, N. N.; 9 kor.-val:
ifj. Meliőríz Kálmánné, dr. Holénia Gyuláné,
Marosy Imre, özv. Laknerné, Balogh István,
Gaebel N., P. B., B. B., S.; 8 kor.-val: Berze-
viczy Elek, Dobay József, Semsey Ottó, Bánó
Dezső, Berzeviczy Zsigmond; 7 kor.-val: Sze-
keres Albin, Kirchimayer N., Both Tamás;
6 kor.-t dr. Desseffy István; 5 kor.-t Sárka;
4 kor.-val: Fekete Miklós, Desseffy Balamér,
Hoffmann főhadnagy, br. Jeszenszky hadnagy,
Á. B.; 3 kor.-val: Passuth Ferenc, Fűzy Árpád,
Rucker N., Gyuraskó főhadnagy, Hassner N.,
Maléter István, Urmann Gyula, Nagy N., Gant
főhadnagy, Martinek N., N. N., N. N., N. N.;
2 kor.-val: Hausner főhadnagy, Safranek N.,
N. N., N. N.; 1 kor.-val: N. N., N. N., N. N.,
N. N., N. N., Kósch Árpádné, N. N., N. N.
Fenti felülfizetésekért az intézet igazgatósága
és női választmánya köszönetét fejezi ki és
különös hálával adózik Both Etelka úrleány
azon nagylelkűségéért, hogy az általa adomá-
nyozott virágokat az estélyen elárúsította és
ezáltal 85 koronával járult hozzá az estély
anyagi sikerének emeléséhez.

SZÉCHENYI-KÖR.

A január 23-iki zeneestély műsora
(rendezi dr. Wallentinyi S., a Kör titkára):

1. CHOPIN: **Scherzo** B-moll. Előadja *Sarló Mici* úrh.
2. **Dalok.** Gítárkísérett mellett éneklő *Schramek Paula* úrh.
3. a) HÄNDEL: **Larghetto**;
b) TSCHAIKOVSKY: **Andante cantabile** —
op. 11. Hegedűn előadja hodossi *Karátsony*
Zsigmond úr, zongorán kíséri *Moyzes M.* úr.
4. a) PUCCINI: **Aria** a „Bohémek”-ből;
b) LOEVE: **Titkon jó a csók.** Éneklő *S.*
Nagy Katinka úrh., a magy. kir. Operaház
tagja, zongorán kíséri *Moyzes Miklós* úr.
5. a) BRAHMS: **Rhapsodia** h-moll;
b) DOHNÁNYI: **Rhapsodia** c-dur. Előadja
Sarló Mici úrh.
6. STRAUSS: **Frühlingsstimmen.** Éneklő *S.*
Nagy Katinka úrh., zongorán kíséri *Moyzes*
Miklós úr.
7. a) HUBAY: **Idylle**;
b) SARASATE: **Spanyol tánc** (III.). Hegedűn
előadja hodossi *Karátsony* Zsigmond úr,
zongorán kíséri *Moyzes Miklós* úr.

A január 30-iki irodalmi estélyen felolvas:
Holénia Bélané úrnő „*Sonja Kowalowska*”-ról.

Vitaeste volt jan. 15-ikén a vármegyeház
kistermében a *gyermekről*. Előadó pedig dr.
Máriaassy Béla vm. árvasz. elnök volt. Van-e
ma érdekesebb téma a gyermeknél? A gyermek,
aki a vele született tehetséghez, hajlamhoz
képest, a kor, környezet és nevelés hatása alatt
vagy ellenére, előre nem sejtett egész közön-
yos, mindennapi, vagy korszakalkotó munkára

hivatott férfiúvá fejlődik ki majdan. A gyermek,
aki letéteményese kulturmunkánknak; a gyer-
mek, aki a mai szerencsétlen korban az
egyedüli vigaszunk és reménységünk; akitől
várjuk mindannak pótlását és felépítését, amit
a mai elfajult, oktalan nemzedék pusztít és
rombol; akihez intézni szeretnők ezt a régi,
de manapság igen korszerű felhívást: „fiam,
különb légy apádnál!”

A gyermekről, erről a legbecesebb, de
mindéddig kellő módon meg nem becsült
klenodiumról elmélkedett dr. Máriaassy Béla való-
ban megörökítésre méltó, eszmékben gazdag és
költői lendülettel elmondott, nagy hatást elért
előadásában. Beleöntötte előadásába nemesen
gondolkodó egyéniségét, a gyermek iránt táplált
azt a szeretetét, amely őt arra a hivatásra, amelyet
mint az árvák atyja betölt, predesztinálja.

Előadó ezután áttért az első vitatételre: *a*
kiskorúság korhatárára. Itt elsősorban rövid
áttekintést nyújtott a magyar magánjog fejlődé-
séről, kezdve csupán a szokáson, hagyományon
és szóbeli megállapodásokon alapuló
törvények korától, kiemelve az 1493. évszámot,
amidőn első ízben foglalták írásba a törvénye-
ket, tárgyalva Mátyás király korát, Verbőczy
Hármas-könyvét és a legújabb korban kidol-
gozott és a most kidolgozás alatt álló polgári
törvénytervezeteket. Kimutatja, hogy minden
eddiggi törvénytervezet a 24. évet mondta ki a
kiskorúság véghatárának, csupán 1913-ban
mondták ki *elvileg* a 21. évet. A nő akkor
válík nagykorúvá, amikor férjhez megy. A
többi európai államokban — kivéve Ausztriát —
és az Egyesült-Államokban a korhatár 20–21
év. A német törvény mindkét nemre kimondja:
„Heirat macht mündig”, a házasság nagy-
korúsít. Előadó szerint a kiskorúság határának
a megállapítása kevésbé fontos a nagy vagyoni-
nal bírakra — kiknek módjukban áll vagyoni-
ukat kezelni — és a vagyontalanokra, kik
a maguk napi vagy heti keresményükkel ügyis-
önállóan rendelkeznek. De nagy fontossággal
bíró a kisbirtokos-osztályra, amely az ország
zömét alkotja és amelynek alacsonyabb átlagos
műveltségénél fogva a kiskorúság határát nem
volna helyes leszállítani. Nem szállítható le a
korhatár a katonai szolgálat miatt sem, mert
ha a férfit, akit 21-éves korában hadi szolgálatra
besoroznak, ugyanakkor nagykorúsítják, a há-
rom évi katonai szolgálat alatt vagyona tel-
jesen tönkremegy.

Igen érdekes és tanulságos vita indult meg
erre, amelyben résztvettek: Csatary Agost egye-
temi magántanár, Székely Adolf tanító, Völcz
János árvaszéki ülnök, dr. Mosászky Jenő
ezredorvos, dr. Bánó Dezső várm. jegyző, dr.
Harkabusz András kir. ügyész és dr. Hébelt Ede
jogakad. tan., kit azért említünk utolsó helyen,
mert az ő felszólalásait különösen kell kiemel-
nünk. Határozottan a korhatár leszállítása mellett
történelmi érvekkel érveltek, rámutatott arra, hogy ókori
törzstörvények, uralkodók az ő népeiket, a család-
főket az asszonyt és gyermekeket mentő hosszabb
ideig igyekeztek gyámság alatt tartani. Vala-
mint a világháború a nép jogainak a kiterjesz-
tését vonja maga után, éppúgy a kiskorúság
korhatárát is le kell szállítani: fel kell szabadítani
a gyámoltat, míhelyt ez lehetséges, a gyám
alól, mert ez gyakran visszaél jogával. A
három évi katonáskodás oka el fog esni, mert
háború után 3, legfeljebb 6 hónapig fog tar-
tani a katonai kiképzés és szolgálat. A gyám-
ság helyett szervezni fogják a hivatásos jog-
védelmet és a népirodákat.

Előadó reflektált azután az elhangzott véle-
ményekre; a még hátralevő két tételre azonban
az idő előrehaladottsága miatt már rá nem
térhetett. Remélni akarjuk, hogy előadó ezt a
tartozását legközelebb lerója. Legyen szabad
ezúttal azon nézetünknek kifejezést adnunk,
hogy ily tanulságos vitákat nagyobb helyiség-
ben, nagyobb számú közönség jelenlétében
kellene megtartani, hogy ebből mindtöbben
tanuljanak és okuljanak. Ahogy és ahol most
rendezik, a tapasztalt rendkívül meleg vendég-
szeretet mellett is, a szürke-kabátos ember
nem egészen nyugodt benne, hogy jelenléte
nem fölösleges-e.

Sz-ly.

Legközelebbi vitaest jan. 22-ikén lesz a
vármegyeház kistermében. Előadást tart dr.
Maléter István jogakad. tanár: a *demokráciáról*.

Dr. Wallentinyi Dezsőné felolvasása.

Végtelenül kedves és szép estét szerzett a
Széchenyi-kör vezetősége az eperjesi közön-
ségnek, hogy megnyerte dr. Wallentinyi Dezső-
né egy felolvasás megtartására. A nagyművelt-
ségű úriasszony, a gömői Tompa-kultusz
lelkés munkása január 16-ikán tartotta meg
előadását: „Tompa és Bőszörményi Kata sze-
relme” címmel. A felolvasás előtt Gömör
János, a Kör irodalmi szakválasztmányának
elnöke, meleg és bensőséges szavakkal mélt-
tatta az illusztris felolvasó és férje, dr. Wallen-
tinyi Dezső, rimaszombati főgimn. tanár iro-
dalmi munkásságát. A magyar kultúra külö-
nösen nagy hálával fogadja azt a munkájukat,
amelyet a Tompa életére és költészetére vonat-
kozó új adatok feltárásával és ismertetésével
a már hanyatlásnak indult Tompa-kultusz fel-
újítása érdekében kifejtettek. A költőnek Bő-
szörményi Katához való viszonyát, Tompa le-
velei és versei alapján éppen felolvasónk álla-
pította meg és most ezt a kérdést ismertette
Körünkben nagyértékű tanulmányában. Rész-
letesen ismertette a körülményeket, amelyek
Tompát a leány körébe juttatták: a költőnek
a leány bátyjával, Bőszörményi Károllyal való
meleg barátságát és laskódi nevelősködését.
Tompa az 1841. év nyarán Laskódon, Szabolcs-
vármegyében nevelősködött Járny Lajos két
fia mellett és itt nyaralt Járny Dénesnél Bő-
szörményi Károly szépséges húgával, Katával.
A leány szépsége, vidám kedélye és művelt
lelke szerelmre lobbantotta az árván, rideg
környezetben felnőtt melegsívű költőt. A szép-
séges szép leány azután mindvégig műzsája
maradt költészetének. Tompa verseinek és le-
veleinek beható tanulmányozása arra a meg-
állapításra vezette felolvasót, hogy a költőnek
ez a szerelme nagy befolyással volt költészetére,
sőt költői tehetsége éppen ennek a hatása alatt
bontakozott ki valójában. Ez a szerelme volt
motivuma mindama lírai és epikai verseinek,
amelyekben szerelemről, csalódásról és a szív
küzdelméről van szó. Ez a szerelme sok bol-
dagságot, de sok bánatot is okozott a költőnek.
Hiszen a szegény, egyszerű nevelőt egész világ
választotta el az előkelő család sarjától. De
hogy Kata viszonzta szerelmét, azt maga a
költő is érezte és tudta. Ezt juttatja kifejezésre
egyik virágregéjében, a Repkényben is, amely-
ben az ősi várúr leánya látott sok híres daliát,
de mégis az ifjú dalnokot szerette meg. Az
együtt töltött boldog idő emlékéül ajándékozta
meg Katit a Dalfüzérrel, amelyben az akkori
pataki diák szokása szerint írta össze a költő
az ismert és kedveltebb verseket; szándékosan
mellőzte a szerzők megnevezését, hogy a saját
verseit, szerelmének vallomásait is felvehesse
a gyűjteménybe. Laskódról való eltávolsága
után többé nem találkozott, csak leveleket
váltottak. A leány anyja rokonszenvezett ugyan
a költővel, de szemfényét, jövőjének remé-
nyét nem engedte a költő bizonytalan sorsához
fűzni. Tompa életének sok küzdelme után a
bejei lelkesi állás elfoglalásával nyugodt éle-
tet biztosított magának, de le kellett mondania
szerelméről, mert az egyszerű falusi paphoz
nem adták feleségül a körülrajongott, előkelő
szép leányt. Bőszörményi Kata Jakó Pál pettyéni
birtokoshoz ment nőül. Tompa még előbb
megházasodott, Zsoldos Emiliát vette nőül, de
az első, ifjúkori szerelem emléke megmaradt
szívében. Szerelmi bánata több szép versének
lesz a motivuma és hatása kimutatható költé-
szetének sok részében. Mindezt a kiváló író-
nő nagy gondossággal adta elő. Maga a tárgy
már édekességével és újságával is hatott a
közönségre, de még vonzóbbá tette kedves
felolvasónk stílusának művészetével. Előadása
elejétől végig könnyed, változatos és lendü-
letes volt; nemcsak az ismeretekben való gaz-
dagság, hanem az írói hivatottság legszebb
tulajdonságaival. A közönség emelkedett han-
gulatban és a legnagyobb figyelemmel hallgatta
végig a szép előadást.

CSEMEGÉK, CUKORKÁK
LEGJOBB MINŐSÉGBEN

KLEIN JENŐNÉ

BODEGA

FÜTCA : TELEFON
46. SZ. : 162. SZ.

HIREK.

Farsang.

Istenem, de régen volt, amikor e szónak pajkos, mókás jelentősége vérünkbe bízsergett; szinte el is felejtettük már, hogy valaha ily időszak is volt az esztendőnek, amelyben az emberek nekiadták magukat a vidámságnak s jókedvvel úzték bohókás tréfájukat. Az újév komolyságát, a jövőbe tekintő arc pillanatnyi boruját rövidesen felváltotta a farsang vidámsága, dalos, táncos kedvének derűje s ha panaszkodtunk is komisz, mostoha állapotok fölött, nagy általánosságban mégis türehető volt életünk folyása s beletörődünk abba a gondolatba, hogy a Teremtő igen bölcsen árnyékot is adott a napnak az éjszakában, meg azután borút is a derűre! Megtanultuk ezekből, hogy egyéni életünk is e változásoknak törvénye alatt áll, és éppen úgy, amint a nagy világot fényes – világos és sötét – borús anyagokból formálta, a nagy mindenség mintájára belevitte ezt a kettős anyagot az emberek életébe is, hadd váltakozzék arcán a mosoly és a gond, a derű és a könny. Az örök akaratnak ezt a következetességét megtaláljuk a természet rendjében is mindenütt s talán ezt akarta a keresztyénség is érvényre juttatni, hódolva egyszersmind a népek szokásának is, amikor farsangot, de bójtót is adott líveinek. Derűt és borút, saturnaliákat és askesist! És eddig valamennyire rendben is volna okoskodásunk, sőt semmi kifogásunk sincsen az ellen, ha valaki más theoria alapján állapítja meg a farsang tulajdonképeni eredetét. Csak egyben találkozunk, hogy ha már farsang is, bójt is létezik, egy se tartson túlsóká a másik rovására! De – és most kezd csüörtököt mondani filozofálásunk, mert nekünk évek óta csak bójtunk van s a farsang a háttérből is kiszorult. Csodálom, hogy nevét nem felejtettük még el vagy hogy bele nem vesztett az azokba az istentelen új szavak tömegébe, amelyekkel szótárunkat gazdagította ez a háború. Értelmünkbe is annyi új fogalmat pergített be, hogy most azoktól koldulunk. De ha már ilyenformán gazdagodtunk anélkül, hogy e gyarapodásunknak különös módon örülnék, legalább ne fosztott volna meg attól, aminek régtől fogva igazán tudtunk örvendeni. Mert hát szépséges nyelvezetünk egynémely jóhangzású szava, mint a „farsang“ is, elhomályosult, azután meg elbújdosott vele sok eredeti szokás is a korai záróra utáni misztériumokba s ha elkényszeredetten jelentkeznek is még olykor itt-ott, bármily hangos legyen is a jókedv, bármily jól essék is a tilosbakurjantás, csak penészvirág a színe, keserű az utóíze, idézés és bűnhődés a vég.

Ily világban és ily körülmények között sem célja, sem jelentősége nincs a farsangnak, talán azért is maradt ki a jegyrendszerből s bizvást ki lehetne törölni ezt az időszakot a kalendáriumból, mert mostani életünkben világos-derűs anyagnak nem válik be s legfeljebb csak arra jó, hogy nagy búsulásunk közepette azt is visszasírjuk. Visszakívánjuk úgy és olyanak, amilyen régen volt, visszasírjuk olyanak, amilyenek csak a savanyú emberek nem szerették s megbotránkoztak tréfás jókedvében. Ugy érezzük azonban, hogy most már azok a komoly emberek is más szemekkel néznek, ha régi mivoltában visszatérne, mert legtöbb esetben ártatlan tréfái: kikívánkozott hamisítatlan kacajai voltak az életkedvnek s távolról sem oly rontó és romboló hatásúak, mint e komoly időknek történelmi nagyságához nem illő gonosszágai. De más világ is volt az, amikor „farsang öfelsége“ hódolattal fogadtuk, amikor vidám, kipirult arcok, csillogó szemek várták jöttét s ha rövid tartózkodás után távozott, egymásra talált szívek boldogságát hagyta maga után. Járása közöttünk csupa áldás volt, mert nyomában élet járt, pezsdülő, azután sarjadjó, sokasodó élet! S ha ezek dacára is akadtak egyékek, akik begubódtak előtte, akik megvetően bíralták le mókáit s hamis pirulással szégyenkeztek „ledérsége“ miatt, amelyet Carneval herceg magával hozott, föl se vette! Tréfariposzt és kacaj volt rá felelete, nem bántotta őt a megvetés, nem fájt neki az ócsárlás, könnyed járással hátat fordított azoknak, akik undorodtak tőle, s csak még jobban rázta csörgőspikáját, s csak még szélesebb jókedvvel reccsentette meg pléhkardját.

Mily bájos hangok voltak ezek, szemben

a mi időnk komoly tónusával! Akkor könnyeztünk nevetünkben, most omlik a könny égő fájdalunkban. Kardját egykor rozsdá fogta, humor fente, most meleg vér mossa s gyász tompítja. Mert hát „farsang Öfelsége“ is hadbaszólította hercegét és udvarát. Hívó szavára a mosoly megfagyott, a vidámság és tréfás jókedv komoly, véres vonásokba torzult, a csörgőspika pengő sarkantyúba vedlett, pléhkardja villogó szuronyba szökött, azután ellenünk fordult. Hisz ha már egy egész világ reánk vicсорítja fogát s halálra szánt, mit keresett volna oldalunk mellett Ő? Alighanem odaállt az imposztor a taliánok mellé, hogy lelket verjen beléjük s megvidámsítsa őket a hamis eskü szomorú következményeiben! Nálunk nincs szükség reá, farsangolunk nélküle is. Oly józanok, oly jók, oly tiszták, oly nemesek, oly komolyak, oly önzetlenek lettünk, hogy álarc sem kell már nekünk, úgysem ismerünk egymásra! Jöhetne Carneval hozzánk tanulni farsangolni, egy kis kárörömmel belefűlhatna attól a gyönyörűségtől, amit itt látna!

Van minékünk olyan farsangunk, hogy beleszédülhetünk a zürzavarba, van széles jókedvünk, hogy csak úgy reng bele a lelkünk. Olyan józanok lettünk, mint a gutaütött, aki akkor ébred, ha piócák és kullancsok szívják a vért, oly tiszták vagyunk, hogy már csak választóvíz moshatna fehérre, valósággal inkarnálódott bennünk a tisztaság. Nemesek vagyunk, mint Brutus s nem rettent, ha áldozatunk halkán sóhajja felénk: te is, te is fiam?!... Komolyak lettünk annyira, hogy semmit sem veszünk komolyan. Az életkedvnek ápolásától akár bele is pusztulhatunk s a közérköles nem tud már pirulni, gyönyörűen aggancsosodik. Gondolkodásunk egyenes, mint a tör, érzésünk nyílt, mint Kainé, hálánk jótévőkkel szemben – no ez rút és hamisítatlanul gonosz a mi cselekvésünk!

Farsangolunk vígan, dőzsölve, álarc nélkül, csak egy kis grimásszal s halálra rémülnénk, ha most régi, egykori mivoltában jönne vissza a farsang s álarcosokat keresne. Jókedvet mutatva és szítva olyanok volnánk, mint – Leoncavallo Bajazzója, akit tönkretett szívével, kétségbeesett lelkével a cirkusz porondjára löknek ki e felhívással:

Kacagj Bajazzo!

yVor.

A kassai kir. ítélőtábla jan. 8-ikán Hedry Lőrinc elnöklésével ülést tartott, melyen Kurovsky Ferenc főügyész is megjelent és Újházy Árpád elnöki titkár a múlt évi ügyforgalomról referált. A táblához tartozó bíróságoktól 37 bíró, 45 jegyző, 24 joggyakornok, 11 telekkönyvvezető, 10 irodatiszt, 74 irnok, 60 díjnok, 61 hivataloszolga, 4 napibéres szolga, 6 végrehajtó, összesen 232-en teljesítettek múlt évben hadiszolgálatot. Közülök Gáspár János kassai irodatiszt, Szilávik János rozsnói díjnok és Balla Bertalan homonnai hivataloszolga hősi haláláról jött hivatalos értesítés.

Új theologiai tanár. A hazai evang. theol. akad. nagybizottság Budapesten jan. 10-ikén tartott közgyűlésén az eperjesi evang. kollégiumi theol. akadémia megüresedett egyik rendkívüli tanszékére egyhangú felkiáltással megválasztotta báró Podmaniczky Pál felsőszelii evang. lelkész, mint képesített theol. tanárt, aki Varga Gyula nyug. államtitkárnak, az ismertnevű statisztikai írónak és költőnek a veje, kinek férjezett leánya viszont Szász Károly ismert költőnek és volt budapesti ref. püspöknek az unokája. Tanszékét még február havában foglalja el. Tájékozódás céljából a napokban Eperjesen is megfordult és a Theol. Otthonban szállott meg. Szívesen üdvözöljük.

Iskolai szünet meghosszabbítása. A közokt. miniszter az állami és községi iskolák, valamint óvodák tizenhét nappal meghosszabbított karácsonyi szünetjét *február 4-ikéig* meghosszabbította. Ezen rendelkezés alól kivételt képeznek a felsőkeresked. iskolák, tanítóképző-intézetek, gimnáziumok és reáliskolák utolsó és utolsóelőtti osztályai, illetőleg ezen osztályoknak tanulói minden olyan iskolában, ahol ezen osztályok fűtésére tüzelőanyag ren-

delkezésre áll. A meghosszabbított karácsonyi szünet idő által megszakított tanítás február 4-ikén veszi újból kezdetét. Ez ideig az iskola vezetőjének felelősség terhe alatt idejekorán gondoskodnia kell a szükséges tüzelőanyag beszerzéséről.

Képkiallítás. A mint mérvadó helyről értesülünk, igazi műélvezetben lesz része e napokban Eperjes város és vidéke műértő közönségének. Ugyanis leghíresebb hazai festőművészeink 500 vászna kerül városunkban tárlatra, amely kulturális eseménynek sok várakozással és megértő szeretettel nézünk elébe.

Ünnepély. Az Angolkisasszonyok „Sancta Maria“-intézetében létesített Mária-kongregáció (úrhölgyek osztálya) femállása 25-éves jubileuma alkalmából a betegeket látogató és ápoló szakosztály *február 2-ikén* ünnepélyt rendez, melynek részletes műsorát a jövő számban közöljük.

Halálozások. Régebben jelentettük már, hogy ifj. *Roskoványi József*, a 67. gyalogezred hadnagya, a hadiékítményes III. oszt. katonai érdemkereszt és a kis vitézségi érem tulajdonosa az északi harctéren, 1917. március 4-ikén hősi halált halt, ahol bajtársai ideiglenes sírba helyezték. A család most a halott hamvait hazahozta s a töltészi sírkertben január 17-ikén örök nyugalomra helyezte.

Ifj. *Mátrai István* január 13-ikán, életének 32. évében, a harctéren szerzett betegségben, elhúnyt Eperjesen.

Janovitz Adolf 1848–1849-es honvéd tűzmester, életének 94. évében január 14-ikén Eperjesen elhalálozott.

Rosman M. A. eperjesi sajtakereskedő és háztulajdonos hosszabb betegeskedés után meghalt.

„A Társaság“. Drasche Lázár Alfréd érdekesítő regényének folytatását, Bársony István és Zsoldos László novelláját, Kosztolányi Dezső és Zilahy Lajos verseit, Darnay Kálmán cikkét közli az e heti szám. A gazdag Társaság rovatban a téli Tátráról van érdekes beszámoló, melyet Nagy Endre illusztrált. Aktuális képek egészítik ki a lap tartalmát, melynek címlapjait Csáky Illi grófnő és Károly Albrecht főherceg képei díszítik. A TÁRSASÁG előfizetési ára egész évre 40 kor., félévre 20 kor., negyedévre 10 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 18.

Egyetemes gyűlés Budapesten. Az 1848. évi XX. t.-c. fokozatos megvalósítása tárgyában benyújtott törvényjavaslatot a hazai evangélikusok rendkívüli egyetemes gyűlése is tárgyalta Budapesten, amelyen városunkból dr. Szilávik M., dr. Mikler K., dr. Obetkó D. és dr. Deák J. vett részt. A közgyűlésen tárgyalt bizottsági javaslatot is eperjesi ember: dr. Mikler Károly jogakadémiai dékán-tanár készítette. A közgyűlés f. hó 9. és 10-ikén folyt le, és a kormányhoz intézett fölterjesztésében azt a helyes álláspontot foglalta el, hogy a szekularizáció gondolata az 1848 : XX. t.-c.-ben nem foglaltatik. Az eperjesiek közül a javaslatához szólott Mikler és Obetkó.

„Turistaság és alpinizmus.“ Tudvalevőleg e folyóirat a Magyar Kárpátgyűlés hivatalos közlönye, amelynek legújabb, dec.–jan. kettős füzeté Jankovics Marcell avatott tollából, gyönyörű képekkel illusztrálva, a tiroli háborús területet ismerteti. Ez értékes közleményt követi a háborút viselő munkatársak névjegyzéke, a Magyar Turista-szövetség s a Magyar Si-szövetség kimerítő értesítője, a Kárpátgyűlés belső munkásságának hí leírása, az iskolai kirándulások s a gazdag figyelő. E folyóirat a háború alatt az évkönyvet is helyettesíti. A havonként megjelenő folyóirat évi előfizetési díja 10 kor., ami a mai drágás viszonyok mellett nagy olcsóság. Melegen ajánljuk olvasóközönségünk szíves figyelmébe. A központi vezetőségnek megígértük, hogy a Tátrakultusz fejlesztése céljából füzetről-füzetre ismertetni fogjuk.

Nem kell beszolgáltatni egyelőre a nikkelezett, ezüstözött vagy lemezelt tárgyakat.

Becslés. Magánkézben levő, vagy gyűjteményben őrzött olajfestmények, akvarellek, temperák, pasztellek, rézmetszetek, ötvösmunkák anyagi és műértékének becslését mérsékelt honorárium ellenében elvállalja: *Kellner Vilmos*, az eperjesi nagy képművelés mütárosa.

Drasche-Lázár Alfréd új regénye. Drasche-Lázár Alfréd, a kitűnő író a „Tűzpróba” című regénynek, mely az elmúlt év irodalmi szenzációja volt, folytatásán dolgozik s ez „Tűzkereszt” címen fog megjelenni. Első közlésre A TÁRSASÁGnak, a magyar úri társaság kedvelt hetilapjának sikerült Drasche-Lázár Alfréd e páratlan érdekességű új regényét megszereznie. A TÁRSASÁG, a magyar úri társadalom népszerű és előkelő hetilapja, egyekben a koronázás évfordulójára gyönyörű meglepetéssel szolgált előfizetőinek. Rendkívüli albumszerű számot adott a királyról, melybe a királyi ház tagjai s a magyar közélet kitűnősegei írtak közleményeket. A TÁRSASÁG az előkelő társaság legkedvesebb olvasmánya. Pompás illusztrációs és gazdag irodalmi része épp oly vonzó, mint társasági és színházi rovatai. A gyönyörű Király-albumot, mely a magyar sokszorosító- és nyomdaipar remeke, az előfizetők ingyen kapják, bolli ára 3 kor. A TÁRSASÁG előfizetési ára negyedévre 10 kor.

Művészi, műtörténelmi ajtóveretek beszállításának mellőzését január 31-ikéig a polgármesternél benyújtható kérvényben kell kérni a honvédelmi minisztertől. A kérvényhez csatolni kell az ajtóveret mását, vagy rajzát és pontos leírását.

Megbüntetett ádrágítók. A rendőri büntetőbíróóság *Bruckbauer Ödönne vasúti kantinosnőt*, mert 20 deka katonai kenyérért 1 koronát számított, 100 koronára, — *Dobránszky György eperjesi gazdálkodót*, mert a burgonya métermázsáját 30 koronával adta el, 200 koronára büntette.

„A Faun”. Ezen ötletes élclap legújabb száma Garai Ákos, Fodor László, Bayros márkí kitűnő rajzait, Lovászy Károly, Molnár Jenő eredeti novelláit, Sömlyó Zoltán versét és Gyárfás Dezső: Orfeum című élettörténet folytatását hozza. A FAUN mindenütt kapható, előfizetési ára negyedévre 3 kor. 60 fillér. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal, V., Újpesti-rakpart 5.

Gabona és burgonya rekvirálása **Sárosvármegyében.** A közlélmzési miniszter a vármegyében rekvirálendő gabona mennyiségét 350 vagonban állapította meg. Ezen mennyiséget a mult évi rekvirálási eredmények, valamint az idej termés és átvételi eljárás eddigi eredményeinek figyembevételével Sárosvárm. alispánja következőleg osztotta szét:

a bártfai járásra 46, a kisszebenire 70 vagon az eperjesi „ 70, a lemeszi jár.-ra 70 „ a felsővízközi járásból 8,000 „ a giráltyi járásból 20,000 „ a hehársi „ 25,000 „ a kisszebeni járásból 45,000 „ a lemeszi járásból 50,000 „ Eperjes városból 4,000 „ Bártfa „ 2,000 „ Kisszeben „ 1,000 „

Ezen mennyiségbe az eddigi átvételi eljárás során összeírt és beszállított mennyiségek beszámítottak, s így azok hozzáadásával képezi ez azon minimális mennyiséget, amelyet egy-egy járás, illetve város beszállatni köteles. A rekvirálási eljárás haladéktalanul megkezdendő és legkésőbb február 10-ikéig mindenütt befejezendő. — A rekvirálendő burgonya mennyiségét a miniszter 250,000 mm.-ban állapította meg, mely mennyiség beszállításának arányát Sárosvárm. alispánja következőleg állapította meg:

a bártfai járásból 45,000 mm. az eperjesi járásból 50,000 „ a felsővízközi járásból 8,000 „ a giráltyi járásból 20,000 „ a hehársi „ 25,000 „ a kisszebeni járásból 45,000 „ a lemeszi járásból 50,000 „ Eperjes városból 4,000 „ Bártfa „ 2,000 „ Kisszeben „ 1,000 „

Drágán árúsította a kenyeret. Január 16-ikán *Klein Rezsit* a rendőrség tettenérte, hogy 1 kiló 20 deka súlyú barna kenyeret, amelynek piaci értéke 80 fillér, a katonai kórházban ápoló katonáknak 2 koronával számította. A rendőri büntetőbíróóság ezért 500 korona pénzbüntetésre ítélte.

Az Eperjesi Bankegyletnél a VII. hadikölcsönre a következő nagyobb jegyzések eszközöltettek: 500,000 kor.: az intézet jegyzése saját tárcája részére, 339,100: Héthársi Takarékp. rt., 200,000: dr. Novák István püspök a br. Révay-féle hagyaték részére, 196,100: Nagymihályi Keresk. és Hitelbank r.-t., 107,100: Giráltyi Takarékp. r.-t., 75,000: dr. Novák István püspök, 67,000: Gálszécsi Polgári Takarékp. rt., 60,000: özv. Szinyei Merse Béláné, 50,000: Piller Kálmán udv. tan., Bánó Aladár vm. főjegyző, Kovaliczky Zeno kanonok a Bezeghy-ösztöndíjalap részére, dr. Petrán Tibor, 45,000: Péchy Zsigmond orsz. képvis., 43,000: Bornemissza Lajos orsz. képvis., 40,000: özv. Bleuer Józsefné, 32,000: Preisz Lajos, 30,000: Villecz János, dr. Rosenberg Teofil, Ilkovičs Adolf, 25,000 Bujanovics Gyula, Eperjesi Kölcsönös Segélyző Szövetkezet, Gellért Manó, 23,500: Zahler Aladár körjegyző gyűjt., 20,000: id. Berzeviczy Béla, Eperjesi Széchenyi-kör, Semsey Margit, özv. Dlugolinszky Tivadarné, Preisz Bernát, Belvárosi ápolda Eperjes, Grossmann Mór Fiai, Dobói csemegebrindza-gyár, 16,300: Gallé Gábor körjegyző gyűjt., 16,000: Berzeviczy Andor alezr., 15,000: Havas Gyula földbirt. dr. Sebők Jenő, 12,900: Felsővízközi Takarékp. r.-t., 12,000: Gautier János, 10,400: Városi szegény-alap, 10,000: Péchy Elek földbirt., Hedry Géza földbirt., Dobay Árpád, Szinyei-Bánó Etelka, Koós Béla főispán, Kissöczy Mátyás kúriai bíró, Pehm Oszkár százd., özv. Sitányi Lajosné, Gallé Marcell plébános, Várm. közművelődési alap, Lubló-Podolin-Gnézdai Takarékp. r.-t., Hercz Frigyes. Az intézetnél a VII. hadikölcsönre eszközölt jegyzések összege **2,843,000** korona.

Dohányneműek drágulása. Január hó 15-ikétől a különböző dohányneműek ára a következő: *Szivarok*: Regalítás 48, Trabuco 44, Britannika 36, Milares 32, Delicias 28, Operas 30, Cuba-portorico 22, Finom Virginia 24, Brazíliai Virginia 18, Rosita 18, Finom Portorico 16, Cigarillos 11, Vegyes külföldi 12 és Rövid magyar 8 fillér. *Cigarettek*: Nilus 18, Stambul 12, Sultán 10, Memphis 12, Mirjam 10, Király 8, Hölgy 8, Hercegovina 8, Sport 6 $\frac{1}{2}$, Duna 5 $\frac{1}{2}$, Dráma 4, Virginia 4 és Magyar 2 $\frac{1}{2}$ fillér. *Dohányneműek ára a következő*: Legfinomabb török 100 gr. 22 kor., finom török 7-20 kor., középfinom török 5-40 kor., Dráma 3-60 kor., legfinomabb magyar 2 kor., a legfin. szivarkadob. 25 gr. 60 f., finom magyar 1-52 kor., középfinom magyar 1 kor., hazai pipadohány 72 f., kapadohány 42 f., magyar pipadohány 25 gr. 14 f.

Mozgósínházak mősora.

OLYMPIA:

Vasárnap: *A holdugróf.* Leon Viktor operettje. *A brest-litowski béketárgyalások.* Csütörtökön: *Piros bugyellár.* Csepreghy F. népsziműve. — *Királyom, meghalok érted!* Királyidill 4 felvonásban.

Szombaton: *A Pál-utcai fiúk.* Molnár Ferenc diáktörténete.

URÁNIA:

Vasárnap: *Doktorkisasszony.* Vigjáték Tatjana Irrah-al. *Egy különös látomás.* Dráma. 2 felv. Kedden: *Az embergyűllölő.* Egy külön története 3 felvonásban.

Szerdán: *Az ördög bibliája.* Erich Kaiser-Titz a főszerepben. *A divatkirálynő* Vigjáték 3 felv.

■ Az Olympia- és Uránia-mozgók részére a jegyelőjegyzésüket a Haltenberger-féle ruhatisztítóüzletben veszik fel.

Szerkesztői üzenetek.

L. J., E-s. Beküldött cikke helyszüke miatt — sajnálatunkra — e számból is kiszorult. Nem értjük, miért a nagy harag a szegény ékezetet úkra, mikor a Magy. Tud. Akadémia kiadmányaiban is így tartja helyesnek. A napilapok csupán az egyszerűség kedvéért hagyják el a hosszú ékezetek felrakását; az pedig nem baj, ha — ahol szükséges — használjuk.

P. B., Ny-a. Igazat adunk Önnek, szeszélyesek azok a lányok mind ahány van. „Oh lányok” című versének első stórfája így szól:

Szembe jött a korzón vélem
S rám mosolygott egy szép lány,
Megfordultam, visszánéztem,
Gondolkoztam mosolyán.

A kilencedik versszak pedig elpanaszolja:
Végigmér dacos szemével,
Hátat fordít — elsiel.

Hát ez igazán megbocsáthatlan fordulat, de azért kár volna állni, tázni és remegni. Nem is közöljük a versét, nehogy az illető hölgyike tudomást szerezzen elszontyolódásáról. Tartson inkább Petőfivel:

„Ne lássa az a csalfa lány,
Hogy búsulok csalfaságán.”

A. E., E-s. Nagyon sajnáltuk a szegény halványarcú Edith-et, kinek kicsi szívet élesen hasítja a kaszárnyából kihallatszó kürtész — míg a völegénye a távolban mulat, legénybúcsúját tartja... No de reméljük a legjobbat. Azóta a völegény bizonyára kialudta a legénybúcsú utóbajait (vulgo: „jammer“-t) s most talán estenden együtt hallgatják a takarodót.

K. L., Tábori posta 334. L. már úgylátszik Chabrowskban van.

Felelős szerkesztő:
dr. Rosenberg Teofil.

Kiadótulajdonos:
dr. Koós István.

Mindazok, kik felejtethetetlen jó fiunk, illetve testvérünk elhúnyta alkalmából vigaszt nyújtó részvétükkel és a vég-tisztességadason való megjelenésükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton leghálásabb köszönetünket.

Eperjes, 1918. jan. 16.

MÁTRAI ISTVÁN
és családja.

Irodistanó

gyakorlattal bíró, jó számoló, komoly munkaerő **felvétetik.**

Írásbeli ajánlatok délelőttönként 10-től 12 óráig személyesen nyújtandók be a *cs. és kir. tartalékkórház élelmezési kezelésénél.*

Faeladási hirdetmény.

Sárosvármegye Balázsvágás község határában a község, valamint a községi vicinális út közvetlen közelében fekvő s báró Sulcz-Wart Miksáné és testvérei tulajdonát képező „Kamjani” és „Zdjár” nevű dűlőben már kijelölt 4672 m²-re becsült 4321 drb luc- és jegenyefenyő-, valamint 2046 m²-re becsült 1770 drb vörösfenyő-haszonfa tövön az erdőben, zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatik.

A zárt ajánlat, melyhez az eladandó fa becsértékének 10%-a készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban melléklendő, Gurkó József berzeviczei körjegyzőhöz 1918. évi február hó 2-ikéig beküldendő.

A nyilvános szóbeli árverés Berzeviczén a körjegyzői irodában 1918. évi február 7-ikén d. e. 10 órakor lesz megtartva, amelyen azonban kizárólag csakis az írásbeli zárt ajánlattevők vehetnek részt.

A részletes árverési és szerződési feltételek alulírott körjegyzőnél a hivatalos órákban megtekinthetők.

Ajánlattevők ajánlataikhoz mindaddig kötve maradnak, míg azok el- vagy el nem fogadásáról alulírott körjegyzőtől értesítést nem kapnak.

Berzevicze, 1918. január 12.

Gurkó József s. k.,
körjegyző.

Jó írással és irodai gyakorlattal bíró, kereskedelmi iskolát végzett

tisztviselőnő

előkelő vállalatnál Eperjesen azonnal alkalmazást nyerhet.

Magyar és német nyelv szóban és írásban megkivántatik.

Sajátkezű ajánlatok a lap kiadóhivatalához intézendők.

